

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Soranerbladet

NR. 8 AUGUST 1970 55. ÅRGANG

Fot.: Hagen Hasselbalch

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND

Herskabsvilla i Sorø

Højt og smukt beliggende i 2773 m² parklignende have, kun få min. gang fra skov og sø. Villaen er opført 1936 i angelsaksisk stil, kvalitetsmæssigt og arkitektonisk helt uden lokal sidestykke. – Udvendige mure i mørke-røde, håndstrøgne sten på tilhugget kampestenssokkel, dobbelte teaktræs-vinduer med blyindfattede ruder i hele facaden. Bebygget areal: 225 m² + 32 m² garage og udhus. – Stor forstue med indbygget garderobe, gæste-toilet med perlemorsgulv, herreværelse, dagligstue med pejs, spisestue samt udestue, der er udført i Bangkokteak med travetinegulv, hvorfra der er udgang til meget stor terrasse. – Alle radiatorer er indbyggede, og såvel vindueskarme som pejs er udført i Napoleonmarmor, elegant køkken i birketræ med mange skabe og moderne hjælpemidler, spisekammer og anretterværelse, 3 soveværelser, alle med indbyggede skabe, stort veludstyret badeværelse med toilet.

1. sal: 2 store værelser med håndvaske, 70 m² gildestue med anretterværelse.

Kælder: Billardstue, badeværelse med bruser og toilet, hobbyrum, vaske- og strygerum, viktualie- og vinkælder.

Denne særdeles velholdte villa har ikke tidligere været i handelen og sælges kun på grund af alder og helbredshensyn.

ANKER JENSEN, statsautoriseret ejendomsmægler,
Ingemannsvej 6, 4200 Slagelse, telf. (03) 52 29 95

Højlund & Løgstrup

KONSULENTER
FOR VIRKSOMHEDSLEDERE

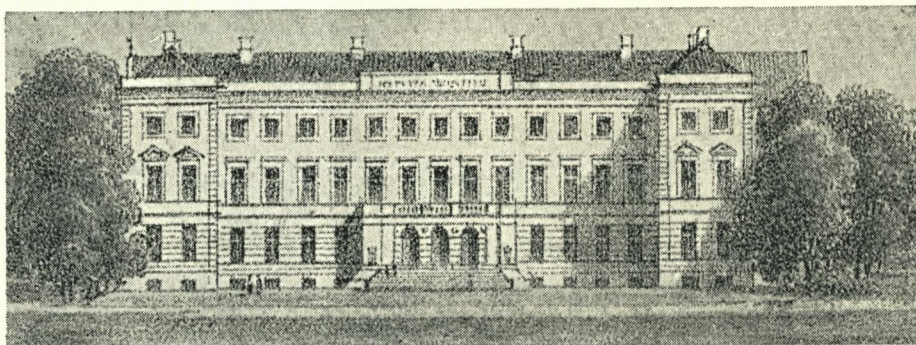
Organisation - Markedsføring

Økonomi

Bygmarken 8, 3520 Farum

Telefon (01) 95 33 11

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

AUGUST

55. ÅRGANG

NUMMER 8

Viggo Lausten

Flensborg-drengen og Soraneren

Af Osvald Due.

Mens H. E. Sørensen med sine spørgsmål i »Land og Folk« borer dybt og sviende i mere »juridisk« forstand, er Kronikas spørgsmål ikke mindre dybtgående, men mere afdæmpede. Mens H. E. Sørensen trævler nazisternes påstande om grunden til arrestationen (anklagen for spionage, forhørene under »retslige« former, tilkaldelse af dansk kriminalpoliti o.s.v.) op, går Kronika i sine spørgsmål ud fra de udsagn, han har fra Viggo Laustens venner i Tønder, og det indgående personlige kendskab han havde til ham selv. Der kunne være tale om, at nazisterne natten mellem 1. og 2. maj havde lagt en revolver ind til Viggo Lausten i cellen i Kastellet og tvunget ham til at begå selvmord.

Som før nævnt blev Viggo Laustens afsjælede legeme sendt til Tønder i en tilloddet metalkiste med strengt forbud imod at åbne den. Seks spejderkammerater bar kisten til graven. En af disse har over for Kronika udtalt: »Er det helt sikkert, at Viggo Laustens afsjælede legeme virkelig lå i kisten? Vi, der bar kisten, vi var uhyggelig til mode. Thi vi fandt – skønt der var tale om en metalkiste, at den var alt for let. Var kisten tom...?«

Andre venner og landsmænd i Tønder har hørt, at Viggo Lausten under trusler om tortur og deportering til en koncentrationslejr skulle have begået selvmord ved hængning i sine seler. Atter andre mener at have fået at vide, at han

fandt døden ved at skære pulsåren over med et barberblad. Alle disse gisninger har affødt mange frygtelige spørgsmål, som ingen endnu kan besvare. Men mange venter en – i hvert fald delvis – opklaring, der vel synes meget vanskelig, men som *må* kunne tilstræbes.

*

Mandag d. 6. maj 1940 stod, som nævnt, nekrologen på bagsiden i »Flensborg Avis«. Den indeholdt intet navn; den havde ingen overskrift, men i stedet et lille kors.

Da nekrologen, som Kronika skriver (brev af 8. febr. 1970), er værd at citere in extenso, skal det gøres i det følgende. »— den betyder faktisk en hel del m.h.p. forfølgelsen af Ernst Christiansen, af hans kones og hans alt for tidlige og pinefulde død.« — Den giver tillige et indtryk af Ernst Christiansen som skribent.

»Sindet må være stærkt for at stå den-
ne tid igennem.

Er det stærkt nok til at give sin egen skæbne helt i forsynets hånd, så slides der i det af folkets skæbne, af menneskeslægtens skæbne og ind imellem kommer måske et helt uventet og lam-mende budskab om en kammerat — som du så vokse op fra lille pøg til mands gerning — uden at du kan få noget nærmere, nogen forklaring. I en årrække til sidst faldt hans virke herhjemme i fædrelandet, i det hjemvendte stykke af hans hjemstavn, men uden tvivl længtes han i sit inderste efter at vende tilbage til fødestavnen på den anden side, hvor de, der ikke var kommet hjem, stred deres folkelige dyst, stred, som det nu var dem forundt, for det fædreland, som havde deres attrå.

For denne kærligheds skyld vidste de, at de skulle tage alle pligter på sig, al lovlydighed, og at de i de alvorsfulde krigstider skulle drage de yderste følger-slutninger, som var bundet til hjemstavnsretten. Der er ingen tvivl hos dem, den ene lille flok efter den anden har taget pligten på sig uden at unde sig selv nogen klage. Vi ser kun denne vej og går den med oprejst hoved.

Vi har gennem årene aldrig mærket andet, end at han, det helt igennem særlig pligtopfyldende menneske, var fuldt og klart enig med os i alt dette og rede til at følge kaldet, når det blev hans tur.

Nu kommer et pludseligt budskab om, at de unge øjne har lukket sig, at et ungt hjem og ærekære forældre er ramt så hårdt, som det kan times mennesker, så hårdt, at kun Gud kan tage brodden ud af denne sorg, som vi kun kan prøve på at hjælpe med at bære i dyb medfølelse.

Det nytter ikke at spørge: Hvorfor? ved et sådant skæbneslag. Når de stivnede tanker igen rører på sig, så dukker minder op om en spejderdrengs stolte glæde ved at værgе sin fane mod overmagt. Måske dukker også længst glemte toner op fra sangtiden i den tyske skole, om skansen i Strasborg, hvor sorgen holdt sit indtog, sorgen over ham, der ville svømme over i sit fædreland, men ikke nåede den anden bred; og en anden tone til ord af H. C. Andersen: Med dæmpede hvirvler trommerne går. — Det er skæbner, som ikke falder sammen med det, her er sket, men længslen var og sorgen i bunden er den samme. Vi danske børn i tyske skoler — og de tyske børn vel som vi — fik en dunkel anelse

om den ved at synge disse sørgesange på lærernes bud.

Meget skal bæres i denne tid og bæres tavst, hvor det ikke er vort embede at fælde nogen dom. Men eet må siges i en sådan afskedsstund, at det menneskeliv, som her brat er sluttet, fra vuggen til graven var fyldt af en ildfuld sønderjysk kærlighed til fædrelandet, folk og flag, af den inderligste vilje til at tjene dem som en god søn, der gerne ville gøre dem ære.

For denne kærligheds skyld fortjener han, at den rød-hvide dug som for ham var indbegrebet af alt stort og skønt hernede, sænkes i et sorgfuldt farvel til en, vi kun har kendt som en god kammerat, til en, der længtes såre, men ikke nåede hjem.²⁸⁾

Så går flaget langsomt til tops igen, thi livet skal leves. Og du, der lever, må kæmpe videre for det, der var din bestemmelse at få kær, da du kom til verden.«

*

Kronika kommenterer: »Denne nekrologs afsluttende sætning: »Du, der lever, må kæmpe videre for det, der var din bestemmelse at få kær, da du kom til verden«, indeholder i virkeligheden *hele* den åndelige sum af Ernst Christiansens eget liv.«

*

Et øjeblik vender vi tilbage til de to før omtalte Sorø-meddelere, der begge mente, at Viggo Lausten ved sin nationale indstilling, sin åbenhed og sit temperament selv havde vakt sine fjenders mistanke. Det, Kronika skriver i sit brev (25. novbr. 1969) og nekrologen i »Flensborg Avis« (6. maj 1940), understreger

min påstand om, at de to meddelere ikke havde haft mulighed for at følge, kende og forstå den udvikling og modning, Viggo Lausten var nået frem til i årene efter 1922.

*

Under »Familie-Kundgørelser« stod i »Flensborg Avis« for 9. maj 1940 dødsannoncen, der meddeler, at Viggo Lausten er stedt til hvile på Tønder kirkegård, og den 12. maj omtales jordefærden, der fandt sted i stilhed den 8. maj. I »Flensborg Avis« for 12. maj læses:

»Jordefærd – I onsdags aftes (d. 8. maj), da kirkeklokkerne lige havde ringet solen ned, førtes Viggo Laustens bære gennem byen, hvor flag mange steder vajede på halv og folk undervejs sluttede op. Toget standsede uden for hans hjem og virkested og endte i kapellet på kirkegården. Efter salmen »Til himlene rækker din miskundhed, Gud«, talte pastor Magle²⁹⁾. Kronika betegner talen som både fin, stærk, varm og tapper; den »var ganske uden antydning af had eller ønske om hævn«. Præsten fandt i den svære stund ord, der passede til det løsen, der var Ernst Christiansens: »Front og bro«. Pastor Magle sagde i denne forbindelse: »To folk har tabt ved Laustens død – tabt een af dem, der skulle være bindeled mellem vore folk; een af dem, der rakte hånden både mod nord og syd, een af dem, der byggede bro over adskillige grænser.« Pastor Magle takkede for alt lyst og godt og bad for de sørgende. Højtideligheden sluttede med verset: »Så rejse vi til vort fædreland«.

I forbindelse med jordefærden fulgte det yderligere tragiske, at denne ikke

kunne foregå i Flensborg, og at de fortvivlede forældre ikke kunne komme til Tønder og deltage i højtideligheden; thi nazisterne forbød udlevering af passersedler. I Berlin forsøgte Jacob Kronika som mindretallets talsmand at bevæge myndighederne til at hæve forbudet, men forgæves. De høje herrer i Berlin med den store og afgørende indflydelse var ubøjelige, thi her var – sagde de til Kronika – tale om en landsforræder: »Landesverräter – Spion mitten im Kriege.« (Sluttes).

Noter og henvisninger:

²⁸⁾ Ernst Christiansen til Jacob Kronika: „At have en ven, det er meget, at have en kammerat, det er mere. Venskab er en fin og kostelig følelse, kammeratskab er aktivt venskab“. (Flensborg Avis 1869 1. okt. 1969, s. 308).

²⁹⁾ Hans Hansen Magle, f. 27/10 1891, student (Döckers Kursus) 1912, cand. teol. 1918, rejsesekretær i Antung i Kina 1920, sognepræst i Bryllé 1927, 2. res. kap. ved St. Knuds kirke i Odense 1931, sognepræst i Tønder 1937, afsked 1958.

Soraner-cricket

Jun-Juli 1970

Siden sidst har klubben fået afviklet mange kampe både i turneringen og private arrangementer.

Det er som sædvanlig gået op og ned. *I-holdet* har efter 6 tabte og 3 vundne formentlig på nuværende tidspunkt sikret sig en ny plads i I. division i sæsonen 1971, selvom vi endnu ikke er 100 % fri for nedrykningsfare, idet nummer næstsidst i I. division skal spille med nummer 2 i 2. division om en plads i den fornemste række. Den kamp kan vi måske blive indblandet i.

I pokalturneringen er vi slået ud i kvartfinalen.

II-holdet har sikret sin plads i 3. division øst efter 2 tabte og 3 vundne kampe, perfekt anført af Jørgen Arnsbjerg, der personligt har scoret så mange points uden gærdetab, at hans gennemsnit i dag er 211. Det er formidabelt.

Klubben havde besøg af et engelsk rejsehold »The Plungers« fra Dover. Det blev en vældig god todageskamp for vort I-hold. Resultatet blev retfærdigvis uafgjort. Vore gæster var spillemæssigt et godt besøg. De scorede 230 for 5 gælder lukket, medens vi svarede med 203 for 9 lukket. Gæsternes svar var 151 for 7 lukket. Det betød, at vi skulle score 178 på cirka 2 timer. Det lykkedes ikke. Det blev til 115 for 9. Der var sandelig spænding på til sidst. Lørdag aften holdt vi middag med gæsterne under private former, og dette arrangement blev til megen gensidig fornøjelse, fællessang og godt humør. Englændernes anfører fik klubbens slips som hæderstegn. Det bliver ikke sidste gang »The Plungers« besøger os i København. Vort andet udenlandske besøg var helt fra Australien.

Et rejsehold, »The Emu Cricket Club«, ganske unge spillere 18-23 år på en verdensstur. De rejste hjemmefra i maj og er først hjemme igen i september efter at have spillet cricket i mange lande. Da vi mødte dem, havde de spillet 27 kampe, 26 vundne og 1 tabt. Da de var meget stærke, ødelagde vi ikke deres statistik, der nu lød på 27 vundne og 1 tabt. Holdet var på besøg i 1961 med et stærkt hold og nu igen i 1970 med et meget stærkt hold, så vi vil foreslå Dansk Cricket Forbund som modstander for dem,

næste gang de kommer til København på verdenstur.

Vore damer har kæmpet mod Svanholms damer, og trods en determineret indsats måtte de konstatere et nederlag på 2 points. Det var formentlig et uofficielt danmarksmesterskab Svanholms damer vandt, det mener de selv, så må vi se, hvad Dansk Cricket Forbunds formand siger til det.

Dansk Cricket Forbunds landshold tager på Englands/Irlandstur i august måned, og vor anfører Peer Nørgaard er udtaget til turen, hvor der blandt andet spilles landskamp mod Irland og afsluttes med en kamp på »Lord's« baner i London, cricketsportens Mecca. Klubbens gode ønsker følger vor anfører på denne tur, der må blive alle tiders cricketoplevelse.

stn.

Soranerfrokosten

I. Torsdag den 2. juli 1970.

Lysende kærter i rosenflor
pryder soranernes frokostbord,
lysende luer Phønix i ilden,
mens man nyder vel oplagt silden.
evigheds

Antallet af deltagere er i disse måneder ret konstant; denne gang blev det 21, repræsenterende årgangene 1901-60 plus fru Ellen Roeszler Boserup, der tidløst svæver over vandene, og hvis udbytterige selskab jeg nød under måltidet.

Næstformand *Svend Clausen* bragte hilsen fra den fraværende formand og opfordrede til at fortælle noget om Sorø.

Skolen består stadig og fortjener sit leve. Gjorde opmærksom på Orgel Festivalen i Sorø; en tur næste dag, hvor Finn Viderø skulle spille, ville være for kostbar at iværksætte.

Schjærff: Grunden til sidste Soranerblads enorme forsinkelse er dels ferie, dels – og navnlig – at to bidrag indkom 14 dage for sent. – Jeg er nødt til at beskæftige mig lidt med mig selv – men vær uden frygt, det ender med den ydmyge anbringelse. At fylde 80 er kun et tidsspørgsmål og om at holde ud. Derfor er der ingen grund til at gøre blæst deraf. Alligevel har det blæst – men det har været en mild Zefyr i form af mange pæne ord. Her anvender jeg – efter bedste kildeskatsmønster – en trækprocent på 50, så passer det vist nogenlunde.

Jeg har vel nu nået den alder, hvor man er jubelolding, og derfor har jeg undersøgt ODS, bd. IX, 1927, spalte 888 for at se, hvad dette indebærer. Jubelolding er: 1) en person, som holder 50-års-jubilæum – passer ikke her; 2) i al almindelighed: jubilar – passer heller ikke; 3) nu især (ofte nedsættende eller spøgende, jfr. – idiot, – odder): meget gammel mand (som begynder at gå i barndom) – den traf. Så nu håber jeg, at I tilgiver denne selvransagelse – og et vil jeg: Takke alle for godt soransk kammeratskab og venskab.

Chr. Grüner var meget beroliget ang. Soraner-Bladet; han troede, at han muligvis havde kastet det væk, hvad han var ked af, da han altid læste det ivrigt; gode artikler, af og til lidt uforståelige. Tak for bladet, redaktøren leve!

E. Kindt: Bjørning har også gennemgået meget: han er blevet 85 og har fået

taget noget af sin tyktarm; vi har savnet ham og hans gode historier, dem takker vi for og håber, at han vil blomstre op på ny. Bjørning leve!

Bjørning: Når jeg bare må blive rask og frisk og må kunne komme i Soransk Samfund, forlanger jeg ikke mere.

Erik Sanders havde været i Sorø den 18. juni, da studenterne sprang ud; til hans overraskelse gik største delen med studenterhue. (Fortsatte dyster i udtryk og stemme): Jeg må sige farvel til frokosterne, da jeg udvander til Tange; red. vil få rapporter fra mig; jeg takker for frokosterne, adresseret til de to, hver for sig forskellige, men typiske udtryk for disse: E. Kindt og Chr. Grüner. –

Vor sorg over at skulle undvære Sanders dæmpedes dog betydeligt, da *Kann* udbrød: Han kommer til København mindst én gang om ugen.

Således forløb dette fredelige møde af Soranerrigsdagen.

P. Sch.

II. Torsdag den 6. august 1970.

Efter et par dages luskevejr, hvor himlen snart viste et solbestrålet åsyn, snart et mørkt, skummelt, brød den 6. hujus den gyldne sol frem, og vi kørte i strålefryd ind mod Danmarks centrum. Medens kong Warrer drog ud på sin vilde parkeringsjagt, slentrede Kindt og undertegnede i ro og mag over torvet, betragtede det mødende kor af alt – livets store maskerade, koncentreret over et lille stykke dansk jord, alle racer og farver, allehånde sindrige håropsætninger; mange af de promenerende ikke ulig sjældne dyrearter.

På Grand, hvor vi blev 17, indledte *Jonas Bruun*: Da vi mangler spilleman-

den (Hebo) og kun er så få, nøjes vi med at tømme vore glas på skolens vel.

Pludselig syntes tjeneren at komme til bevidsthed, idet han ilede ind og satte de obligate Phønixflag på bordet. Derimod strakte hans aktivitet ikke til at lade vort øje frydes ved en smule blomster.

Men vi gumlede og passiarede, opkastede *Kresten Munch-Knudsen* et intrikat spørgsmål: »Hvem har hugget min hat sidste gang?« (Uopklaret).

Saxtorph havde tilbragt nogle dage i Sorø, ikke så meget for at feriere, som for at arbejde. Som gl. militær havde han fungeret som omviser og fortolker for nogle befalingsmandselever fra artilleriet. Besøget i Sorø kirke blev en oplevelse; i begyndelsen sporedes ligegyldighed, men efterhånden mærkede man, at emnet fangede tilhørerne: Det skønne kirkerum, beretningen om Absalon – kontinuiteten mellem kirke, kloster og skole.

Resten af mødet tilhørte Kann, der ikke var tilstede. En eller anden, jeg husker ikke hvem, har sagt: Man bliver først selskabets midtpunkt, når man har forladt det.

Jonas Bruun: Løbet er kørt, med bd. 7 er Soraner-Biografierne færdige – en bedrift er udført. Jeg kastede mig naturligvis straks over familieoversigterne og mente mig familiemæssigt vel placeret, men ak, andre distancerede mig stort, således familien Boserup med ca. 30 repræsentanter. Det store arbejde har så godt som gjort Kann »vanvittig«; nu er han gået i gang med soranerne 1822–1900.

Ellen Vibeke Jensen: Kanns arbejde er inspirerende, og værket er i personalhistorisk henseende enestående; dets be-

tydning rækker langt ud over det specifikt soranske. Hvordan vil Samfundet takke ham?

På et vist tidspunkt brast det ud af *Svend Clausen*: Jeg har ikke glemt gæstebogen, men jeg har ikke været hjemme (Meget uheldigt, mumlede Ellen Vi-beke).

Da jeg forlod lokalet, så jeg i stue-etagen to soranere forsamlet omkring 10-12 forjættende ølflasker, eller måske var det omvendt – forhåbentlig fik de hjælp til at konsumere dråberne.

Næste frokost *torsdag den 3. september kl. 12.15*. Auf Wiedersehen.

P. Sch.

Kirkejubilæum og helgenmesse

Referat og betragtninger ved P. Sch.

Den 25. juni fejredes i Ringsted 800-året for St. Bendts kirkes indvielse samt 800-året for skrinlæggelsen af Knud Lavards jordiske rester. Højtideligheden vedrørende St. Bendt fandt naturligvis sted i kirken, medens jubilæet for helgenkåringen var henlagt til Valdemarsskolens aula, hvor den katolske menighed og flere andre, der ikke var tilknyttet denne, forsamledes om aftenen. (1170 var Valdemar den Store, ærkebiskop Eskil og Absalon til stede).

Mange havde håbet og ventet, at begge ceremonier samlet kunne finde sted i kirken; men dennes gejstlighed og menighedsråd afviste kategorisk enhver katolsk deltagelse, og i et indlæg i *Kr. Dagblad* 28. juli fremmaner den kendte forpagter, fhv. landstingsmand Johs. Krarup, Ringsted, den katolske kirkes

hærskesyge, jomfru Marias forbøn, til-delning af absolution for synden efter for-udgående skrifte, påkaldelse af helgener; den katolske kirkes grumhed (Johan Hus, brændt som kætter 1415, Bartholo-mæusnattens blodige mord på protestan-ter 1572 og mere endnu). Vi skal tilbede og ære Kristus, han er kirkens herre; men katolikkerne ville gerne den 25. juni have celebreret messe for Sct. Knud, »som efter hvad vi ved var et fortræffe-ligt menneske, men dog en synder«. Ar-tiklen ender: Katolik? – – – Nej!

Katolsk grumhed. Heller ikke refor-mationskirkerne kan sige sig fri herfor. I Genève flammede kætterbålene, og hvem lod den spanske læge Michael Ser-vet lide døden i flammerne 1553? Det gjorde den fanatiske, intolerante Calvin – og hvem glædede sig herhjemme ved efterretningen om, at »der nylig på Als og de små omliggende øer er blevet brændt 52 hekse« – det gjorde den (ellers med rette lovpriste) første lutherske Sjællandsbisp Peder Palladius; og i mere end 150 år derefter vedblev hekseforføl-gelserne.

Om den lutherske kirkes afvisning sagde den katolske biskop Hans Marten-sen ved messen for Knud Lavard: »Vi har i dag med smerte oplevet, hvorledes to kirkesamfund står overfor hinanden ... enhver skygge af, at kirke modvirker kirke, bør overvindes i dag, hvor det slet og ret gælder om at få Kristi budskab til at lyde i en verden, der ikke længere i sin helhed er kristen«. –

Afvisningen betyder en afbrydelse af det økumeniske fællesskab – det er ikke sandsynligt, at Ringsted var blevet ka-tolsk efter Sct. Knud messen; og i oven-nævnte nummer af »*Kr. Dagblad*« finder

man på bagsiden et billede af en katolsk gudstjeneste i Nykøbing S. kirke; her fik man i samarbejde med sognepræst E. Kragh-Schwartz lov til at benytte kirken, og den lutherske præst bød katolikkerne velkommen. Tiltalende.

Bortset fra dette principielle fik dagen iøvrigt et værdigt og smukt forløb.

I Sct. Bendts kirke deltog foruden kongeparret og en række særligt indbudte gæster fra ind- og udland i festgudstjenesten ialt omkr. 1000 af byens og egnens borgere.

Biskop *H. Kvist*, Roskilde: Vort riges og denne kirkes historie er uløseligt vævet ind i hinanden. Stene og navne står for noget, som var. Men det vil stå i absolut modstrid med dette hus' ånd, om vi samledes her alene om fortiden. Denne kirke står for noget levende: Bekennelsen, forkyndelsen og lovsangen til Kristus. Jesus er navnet, hvori der alene er frelse.

Pastor *Ejner Fledelius*: I Grundtvigs salme fra 1858, skrevet kort efter, at kong Frederik VII var blevet rask efter en alvorlig sygdom, hedder det bl. a.: Trods al fare og al våde, gammel blev du af Guds nåde. Disse linier kommer man til at tænke på, når man kender lidt til denne kirkes historie, for kirken har gennem de 800 år været genstand for farer og ildsvåder, men er kommet igennem; særlig slem var branden 1806; herefter blev der ikke råd til at restaurere kirken, først i dette århundredes begyndelse genskabtes den i dens oprindelige skikkelse.

Fra næsten hver krog taler Danmarks-historien til os; en lykke for et folk, når linien mellem fortid og nutid ikke brydes; en glædelig ting i vore dages Dan-

mark er det, at der synes at være en vågnende sans for folkets historie, ikke mindst blandt de unge. En lykke for et folk er det også, når dets konge og dronning går i spidsen, når det gælder om at værne dets mindedage og festdage.

Biskop Birkeli, Oslo, og biskop M. Lindström, Lund, bragte hilsener fra deres kirke til den danske og mindedes, at de stod på nøjagtig på samme sted som henholdsvis biskop Helge og ærkebiskop Eskil for 800 år siden.

Der indledtes og afsluttedes med præ-ludium og postludium samt forskellige salmer; efter pastor Fledelius' tale sang professor *Aksel Schiøtz* med kor den gamle folkevisen om dronning Dagmars død, og da biskop Kvist havde talt, opførte Ringsted Kammerkor og organist Vad, Sorø, under ledelse af organist Gunnar Frello, Benjamin Britzens storværk: Festival Te Deum med den ambrosianske lovsang fra fjerde århundrede som tekst.

Om formiddagen nedlagdes en krans ved foden af Valdemar den Stores statue på torvet; umiddelbart efter festgudstjenesten var der reception på rådhuset, med kongeparret som æresgæster. Senere holdt menighedsrådet frokost på Casino for en række indbudte gæster.

Kirkeminister *Arne Fog Petersen* talte:

Første gang, historien egentlig talte til mig, var, da jeg som dreng besøgte Sct. Bendts kirke, hvor jeg havde gjort holdt på en cykeltur til København. Det var mærkeligt, indtagende og spændende under vandringen i kirken at se de ting, som man havde hørt om i skolens Danmarkshistorie.

Den smukke kirke er dog kun den

ydre ramme om det, der skal foregå i den: Ordets forkyndelse. Menighedsrådets formand, *Frode Foldager*, takkede alle, som havde ydet deres hjælp ved jubilæet. Omtalte det nye orgel, takkede orgelbyggeren og de mange, der ved pengegaver havde sikret orglet (555.000 kr. var kommet ind ved indsamlingen), borgmester *P. Thisted Knudsen* mindede om en udtalelse af prof. Vilh. Andersen, der engang sagde: Historisk er Ringsted langt foran Ribe, og professoren tilføjede: Kirken den er et gammelt hus; står, om end tårnene falde. Prof. *Steen Ejler Rasmussen*, Ringsted rådhus' bygmester, fandt at kirke og rådhus hørte sammen. Flere andre talere havde ordet, hvorefter pastor *Fledelius* sluttede af.

Katolikernes højtidelighed i Valdemarsskolens aula var smuk og stemningsfuld. Den originale Knud Lavard-liturgi fra 1170, genfundet 1874 og nu oversat på dansk, blev skrevet, da meddelelsen om Knud hertugs helgenkåring nåede til Danmark den 8. november 1169, og pave Alexanders bulle herom indledte messen, Sct. Ansgar kor sang den gregorianske Knud Lavard-hymne, og endelig celebrerede Biskop Hans Martensen messen såvel på dansk som på latin. Biskoppen kom i sin tale, som ovenfor berørt, bl. a. ind på modsætningen ml. de to kirkesamfund. Knud Lavard repræsenterende en epoke, hvor kirke og befolkning var ét, og hvor livsgrundlaget var, at hele landets befolkning var bevidst kristne. Er det i nutiden sådan, at det ikke længere er berettiget at sætte lighedstegn mellem den danske befolkning og bevidst troende kristenhed? Til slut sang alle i fællesskab »Dejlig er Jorden«.

En nationalkatastrofe

Søndag den 14. juni er et nationalt klenodie – *B. S. Ingemanns guldhorn – stjålet* fra samlingerne på Frederiksborg Slot. Tyvene udnyttede kustodernes vagtskifte til at fjerne den glasmontre, hvori guldhornet befandt sig. Tyveriet blev opdaget kl. 13.10. Kort forinden var den faste opsynsmand i Frederik II's værelse på 2. sal blevet afløst af en kollega. Da afløseren gik sin første runde, så han, at montren med guldhornet var fjernet fra sin faste plads på en glaskonsol. Afløseren troede først, at montren med indhold var blevet taget ned for at blive fotograferet. Men da den faste opsynsmand kom tilbage fra middagspause, kunne han fortælle, at hornet havde været på sin plads hele formiddagen. Vagtmester Harald Nielsen blev tilkaldt, de tilstødende lokaler blev gennemgået, og få minutter efter fandt vagtmesteren montren opbrudt på en jerntrappe, der er afspærret for publikum. Montren er usædvanlig solid, men tyven har tilsyneladende ikke haft besvær med at åbne den. På den ene glasside er der skåret et hul med en glarmesterstift. Hullet er netop så stort, at guldhornet har kunnet tages ud. Tyven har også kunnet give sig god tid til arbejdet. Ingen – hverken slottets personale eller de besøgende – har haft mulighed for at se ham på jerntrappen.

Politiet mener, at der er tale om en international kunst-tyv, og at kuppet har været nøje planlagt. Alt tyder på, at tyven på forhånd har sat sig ind i kustodernes vagtskifte, og han har så medbragt det rette værktøj. Hornets guld-

værdi er 30.000 kr., men dets historiske værdi er uerstattelig.

Til at begynde med var man meget sparsom med oplysninger, man mente at have et svagt spor. Men efterhånden svandt håbet om at få det kostelige klenodie tilbage. Museumsdirektør Jørgen Paulsen udtaler til »Kr. Dagblad« (7. juli): »Jeg tror ikke længere på, at vi får guldhornet tilbage, jeg er mest tilbøjelig til at tro, at det for længst er smeltet om. Hvis der da ikke er tale om en tyvebande fra et meget fjernt land – fra Latinamerika eller et lignende sted, hvor man har kunnet finde en liebhaver til hornet – en samler, der ikke tager det så nøje med en sådan tings proveniens (tilhørsforhold), og som med stolthed indlemmer en sådan kostbarhed i sin samling. Uden at han naturligvis aner det mindste om Ingemann.« – Tyveriet kan være sket »på bestilling«, og man må nok med sorg sige her, som med de to guldhorn, der fjernedes 1802, »evig bortsvandt helligdommen«.

Guldhornet, der vejer et kilo, og som er 25 cm højt og 23 centimeter bredt, blev overrakt den elskede folkeskjald B. S. Ingemann på hans 70-års fødselsdag den 28. maj 1859 af en skare unge piger.

Hornet er rigt besat med smaragder, rubiner og brillanter. Det bæres af fem dværge, udført i sølv, og det er smykket med figurer fra Ingemanns historiske digtning. Efter digterens død kom det til samlingerne på Rosenborg, men omkring århundredskiftet blev det placeret på Frederiksborg Slot. Her findes også Jørgen Sonnes maleri, der skildrer overrækkelsen af guldhornet.

Ved P. Sch.

Dronning Dagmars dreng

En længe nærret drøm er gået i opfyldelse. Vor skolekammerat, pastor emer. C. E. T. Engsig-Karup (s.' 05) oplevede den 15 juni, Valdemarsdagen, at se statuen »Dronning Dagmars Dreng« afsløret. Det skete i Skanderborg Dyrehave i overværelse af 5000–6000 mennesker og kong Frederik. Bronzeskulpturen forestiller Dronning Dagmars Dreng, Karl af Rise, på det berømte ridt 1212 for at hente kong Valdemar Sejr til dronning Dagmars dødsleje i Ribe. To 13-årige drenge foretog afsløringen. Komitéens formand overrakte roser til pastor Engsig-Karup, da denne besteg talerstolen for rørt at give udtryk for sin store taknemmelighed over, at hans ungdoms drøm nu var blevet til virkelighed. Engsig-Karup fortjener at opleve dette, i tale og skrift (Jfr. hans kønne bog »Dr. Dagmars Dreng« 1964) har han kæmpet for sin tanke, utrættelig har han arbejdet for at skaffe det ikke helt lille beløb, der skulle til for at realisere ideen, og billedhuggeren Svend Lindhart har her skabt en af vort lands smukkeste og mest levende rytterstatuer. Kunstneren Erik Clemmesen karakteriserer statuen således: Den flyvende hest er grebet lige i det øjeblik, hvor forben og bagben næsten rører hinanden, og hele skikkelsen har således et meget lille støttepunkt. Det hele er i omrids som en armbrøst, hvor hesten er buen og strengen, og drengen pilen.

Der er fra anden side blevet indvendt, at man i nutiden er vokset fra al denne romantik. Det kan måske være tilfældet med visse kolde hjerner, andre – og det er mange – kan endnu varmes om hjer-

tet ved tanken om Danmarks gyldne tider, og heldigvis har man endnu råd til at mindes dem. De er en realitet for dem, der holder på kontinuiteten i vor historie.

P. Sch.

Soranerbiografier

1901-1960

I slutningen af juli udkom bd. 7 af Soraner-Biografier 1901-1960, og hermed er værket afsluttet. Det hele vil nu blive indbundet, og forhåbentlig vil det foreligge om en måneds tid.

Bd. 7, som er redigeret af A. Kann Rasmussen, indeholder familieoversigter, ialt 65, der giver mange interessante og forbløffende oplysninger om forbindelser mellem soranere, endvidere fuldstændigt alfabetisk register over alle, der har været elever i Sorø Akademis Skole, og som er udgået fra skolen i tiden fra 1/1 1901 - 31/12 1960, og endelig Rettelser og tilføjelser, der er kommet til redaktionens kendskab inden 1/6 1970.

Bd. 7 kan købes særskilt ved henvendelse til Soransk Samfunds kasserer, civilingeniør S. Kamman, Tobaksvejen 10, 2860 Søborg, tlf.: 69 11 44. Det koster 25 kr. frit tilsendt, hvis det bestilles inden udgangen af september 1970 af soranere, der i forvejen har bestilt én eller flere dele af værket. Ellers koster det 25 kr. plus forsendelses- og opkrævningsgebyr.

Det hele værk eller dele deraf kan stadig fås ved henvendelse til Samfundets kasserer.

Ved dette uvurderlige hjælpemiddels afslutning føler man trang til endnu en gang at takke dem, der har udarbejdet værket. Det har været et slid, det har krævet tid og ofte personlige økonomiske ofre.

I første række takkes ideens fader og utrættelige realisator, A. Kann Rasmussen, men mange med ham fortjener stor tak.

Man skulle tro, at nu kunne biografierens redaktører lægge hænderne i skødet og sige: Lykkeligst at hvile på - er fuldendte gerning. Det gør man ingenlunde; der er planer om en fortsættelse, omfattende Soraner-Biografier 1822-1900, og oplysninger om soranere fra dette tidsrum (især årstal) modtages gerne.

Læs annoncen på bagsiden

Translokation og Dimission på Sorø Akademi's skole 1970

I. Den lille translokation den 14. juni

Den lille translokation omfatter de elever, der ikke går i skolens afgangsklasser. I sin tale sagde rektor Arne Østergaard, at der i det forløbne skoleår har været mørke stunder, hvor massemedierne har påvirket eleverne, og det har givet skolen anledning til en masse overvejelser.

- Det er i dag mere end tidligere risikabelt at være ung. I har større frihed og bedre økonomiske betingelser, men der skrives til jer fra mere eller mindre

falske profeter. De falske profeter har glemt begreber som ansvar og medansvar, sagde rektor, som tilføjede, at der ikke findes lærere og forældre, som ikke ønsker at give de unge mere ansvar. Eleverne er altid velkomne med deres problemer og forslag, men de må dog være klar over, at ikke alt, hvad de foreslår, vil blive gennemført.

Rektor Østergaard påpegede, at skolen giver de unge mange muligheder. Det er os, der skal yde jer den modstand, der skal hærde jer.

Indførelsen af fem dages-ugen skaber problemer, idet den medfører en hård arbejdsbyrde for eleverne. Syv timers dage vil ikke under nogen omstændigheder kunne undgås. Rektor appellerede til eleverne om at udnytte friheden fornuftigt og bl. a. benytte det nye stadion, som kan tages i brug til august.

Ved den lille translokation overrakte lektor *S. Stevns Hansen* på »Birkerød-samfundet«s vegne kostskoleturneringens fodboldpokal til anføreren for Sorø Akademis skolehold, Viggo Rasmussen. Det er andet år i træk, pokalen er gået til Sorø. Men det er ikke blot fodbold-spillerne, der har klaret sig flot. Gymnasterne vandt danmarksmesterskabet, og regionsstævnet i atletik vandtes af Sorø Akademis Skole.

Som afslutning på translokationen blev der overrakt flidspræmier i form af gavekort til bøger.

II. Den store translokation den 18. juni

Rundt om i landet er den hvide studenterhue med det røde bånd som tegn på, at man er indtrådt i Minervasønnernes flok, noget på retur. Man er vel nok selvstændig! På Sorø mødte dog en hel del med huen, og praktisk talt alle studenterne bar skolens mørke uniform, studierne (og deres tal forøges stadig) lavede op i tækkelige lårkorte hvide kjoler.

Rektor *Arne Østergaard* uddelte eksamensbeviser til 79 studenter (to andre

skal til sygeeksamen), og forinden havde rektor talt til dimittenderne og den store forsamling, der var mødt op!

Måske med en tanke på den nedbrydning af traditioner, der synes at finde sted, kom rektor henvendt til dimittenderne med den indrømmelse, at det var med angst og bæven, rektorerne i dag søger at gøre translokationen til andet end en hverdag. Og samme betænkkeligheder havde rektor haft under forberedelsen af talen til dimittenderne. Han havde overvejet at tage sit udgangspunkt i tidens slagord, der påvirker de unge, men en sådan tale har I ikke fortjent, for på det sidste har I vist jer loyale, sagde rektor, der i øvrigt kunne berette, at han fra alumnerne havde fået en bog med titlen »Husk at leve«. En oplysning, der fremkaldte munterhed.

– Gud sagde til den lille tabel, gå ud i verden og gæld, han delte det tomme alt i to, resten har strikket sig selv.

Dette svære vers er en udfordring til folk, der har lyst til tænkning. Den lille tabel er noget absolut, autoritært, men det er ikke Piet Heins tanker kun at tænke på den lille tabel. Den lille tabel er det udgangspunkt, vi altid må tage frem. Men hvad er det »tomme alt«, som skal deles i to? Ingen ved det, måske heller ikke digteren selv, men man griber en masse løsninger. Det kunne være de to ting, man skal gøre, når man vil lære tilværelsen: Lære at analysere og skabe en syntese. Måske er det de to menneskelige svar: Ja eller nej, sand eller falsk. Når man ved, at Piet Hein var en god ven af Niels Bohr, kan man tænke på dennes ord: Sandheden anskues fra to synspunkter, der ikke kan ses sammen – det personlige og det upersonlige. Det kan være fremtiden, digteren har haft i tankerne – den fremtid, der bestemmes af maskiner med de to signaler 0 og 1, som fysikerne kender som mulighederne i tilværelsen.

– Vi mennesker går rundt med en lille tabel, som vi får fat i på mange måder.

Skolen har søgt at påvirke jer, jeres hjem i endnu højere grad, og, som Piet Hein fortsætter: »Resten har strikket sig selv«. Datamaskinen kan klare opgaver hurtigere end den menneskelige hjerne, men den skal programmeres. Vi derimod skal gøre tingene selv. Mennesket har en baggrund – en tabel, der skal anvendes gennem livet. Ser vi på verden i dag, kan vi ta' vort bestik, analysere og lytte til vor samtids digtere, der trænger dybere ind i problemerne, end vi evner. F. eks. Benny Andersen, der siger: Før i tiden stiftede man fred, når nogle yppede til ufred. Nu er det for besværligt. Idag står kampen mellem ypperne og stifterne.

Der sker mange begivenheder, der får en til at vende tilbage til Benny Andersen. I vore dage spiller sikkerheden en stor rolle, men det er svært at være sikker. I skal nu ud fra et beskyttet miljø, og I skal nok blive modløse. Unge siger ofte, at de vil være mennesker. Det kan man være på forskellige måder. Nogle arbejder fra tidlig morgen til sen aften, andre går sorgløst gennem tilværelsen og følger de negative bud. Piet Hein siger: Jeg tror, der følger med menneskeheden et eneste bud, et, der siger: Du skal.

Ved afslutningen overrakte rektor Østergaard en hel del legater og bogpræmier, og Soransk Samfunds formand, højesteretssagfører *Jonas Bruun*, begavede en elev med den store Sorø-Bog, mens andre fik »Academia Sorana«.

Til sidst tog rektor og skolen officielt afsked med den meget afholdte lektor *L. Balslev*, der fra 31. juli overgår til pensioniststanden. Lektor Balslev har været ved skolen siden 1929.

Rektor mindede om, at han selv som gymnasiast på skolen havde lært den da unge cand. mag. at kende. Nu var lektor Balslev den ældste kollega, og rektor Østergård priste ham for hans gerning både som bibliotekar gennem 24 år, og som tysk- og historielærer og ikke mindst for den betydning, lektor Balslev har haft som lokalhistoriker. Lektor Bal-

slev har vist en loyalitet og hjælpsomhed, der er enestående. Han har altid været så hjælpsom, at man var helt bange for at spørge, for vidste lektor Balslev ikke svaret, satte han ind med stor arbejdsiver for at søge det. Rektor mindede om det gode forhold mellem lektor Balslev og eleverne og udtrykte glæde over, at man ikke helt har sluppet taget, idet lektor Balslev vil være knyttet til Akademiet som timelærer.

Rektor Østergård rettede også nogle afskedsord til adjunkt *P. O. Jensen*, der forlader skolen for at overtage en stilling ved Køge Gymnasium. *P. O. Jensen* har været adjunkt i Sorø i fem år.

Og så var der sommerferie.

(Efter den lokale presse ved red.).

Sorø Akademi's skoles årsskrift 1969-70

Hermed følger den traditionelle orientering om årsskriftet.

1969 dimitteredes 66 studenter og 17 realister. Indenfor lærerpersonalet er der ikke sket større forandringer; adj. *G. Rischel* søgte pr. 31. juli 1969 afsked for pr. 1. august at tiltræde en stilling ved *Ingrid Jespersens* skole, og lektor *Stevns Hansen* valgtes af det i januar oprettede lærerråd til formand.

På otte sider findes en fortegnelse over eleverne; elevantallet er som tidligere omtalt ganske konstant; den 1. april 1969 var der 347, ved udgangen af marts 1970 353. Skolen følger stadigvæk den oplysende, udbytterige tradition at angive forsørgerens stilling eller erhverv og hjemsted, hvoraf kan ses, at skolens klientel udgør et bredt udsnit af alle samfundslag i vort land. Næste afsnit redegør for undervisningen (årets arbejde) – dog findes den tilsvarende oversigt for 3. g og 3. r længere henne i årsskriftet under »Eksamenspensu« – og man får også fyldig besked bl. a. om de forskellige sportsskampe og turneringer.

Skolebiblioteket omfattede den 31. december 1969 74.589 bind (tilvækst i 1969: 138 bind) og 14.987 skoleprogrammer. I 1969 har biblioteket haft 251 lånere, hvoraf 158 elever. Der er udlånt 4.394 bind, heraf til elever 1.853 bind og 276 som studielån til tidligere elever, der har haft vanskeligt ved at skaffe bøgerne i København. Dertil kommer 88 bind fra læsesalen på Blå gang, ialt 4.482 bind. Blandt gaver kan særlig fremhæves, at sparekassebogholder Jens Madsen (s. 1919, død 3. december 1969), ved testamente har skænket biblioteket sin bogsamling, der hovedsagelig omfatter værdifulde værker inden for Sorø-litteraturen.

Antallet af alumner er 176; af disse bor 43 på ældste afdeling i rektorgården, 33 på yngste afdeling »Vænget« og 20 i hver af det nye alumnats fem huse. Der er som sædvanlig uddelt en række fripladser, stipendier og boggaver.

Krydderi på tilværelsen: Ekskursioner, skovtur, kongebal og skolekomedie (afsnittet »Af skolens Dagbog«). Med vemod må man konstatere, at der til gymnasieforeningen »Baldur«s generalforsamling i januar var mødt så få, at der ikke valgtes nogen ny bestyrelse. Er man virkelig så fattig i ånden, at denne forening ikke længere kan opretholdes? I min skoletid og i årtier var »Baldur«-møderne et glanspunkt og en festlig oplevelse.

Ligeledes står det skralt til med Elevrådet; i foråret 1970 nedlagde en del af klasserepræsentanterne deres mandat i protest mod den ringe interesse for elevrådsarbejdet. Nye repræsentanter blev ikke valgt.

Samarbejdsudvalget, bestående af elevråds- og lærerrådsrepræsentanter med rektor som formand, har behandlet løbende sager, herunder givet forslag til fællesarrangementer. Tillige er vedtaget nye ordensregler, som er aftrykt i afsnit X.

Mens dette skrives, er man forlængst kommet igennem eksamenernes »pensa

dura«, som det hedder i translokations-sangen »concinamus, o sodales!« og nyder feriens glæder.

P. Sch.

P.S. Årsskriftet kan fås ved henvendelse til rektor Arne Østergaard, Sorø. Prisen er 5 kr.

International Orgel Festival i Sorø Kirke

Den Internationale Orgel Festival i Sorø Kirke har, om man så må sige – *spillet sig op*. Sidstnævnte udtryk er ikke en billig brander, der skal karakterisere de optrædende, der vistnok alle er af høj karat, men refererer sig til publikums tilslutning. Ved den første koncert var der kun 82 tilhørere; den anden overværedes af 170–180; i løbet af de tre første fredage var tallet kommet op på omkr. 420. Så kom der skred i tilslutningen; koncert nr. 7 forsinkedes på grund af den store tilslutning, der var fuldt hus i kirken. Også til koncert nr. 8 kunne man tælle en mængde tilhørere.

Der skal ikke her gives nogen anmeldelse af koncerterne; dog bør to soranske islæt nærmere omtales. Ved den anden koncert den 19. juni spilledes værker af mesteren Johann Sebastian Bach. Sorøs organist, *Knud Vad* (s., 55) tolkede sikkert og indholdsrigt de klassiske værker med fuldt herredømme over kirkens pragtfulde orgel.

Koncert nr. 4 den 3. juli havde ved orglet organist *Finn Viderø* (s., 23), der spillede arbejder af Buxtehude, Hartmann, N. W. Gade og Bernhard Christensen. Wilhelm Hansens fornemme program var på engelsk; en anmelder finder dette en kende morsomt, når en dansk orgelspiller spiller dansk musik i en dansk kirke. Anmelderen hørte dog én person tale engelsk; han (anmelderen) mener, efter at have sat et spørgsmålstegn ved visse sider af foredraget, at Viderø's Buxtehude-fortolkning ved

sin beherskede brug af virkemidler virker så logisk og afklaret, at man ikke er i tvivl om, at sådan skal Buxtehude spilles.

»Dagbladet«, 4. juli, har et interview med Finn Viderø: »Kapacitet – og han ved det. Rendez-vous med en kunstner, der kender sit værd.« Viderø udtaler bl.a.: Hvis man tør sige det, synes jeg ikke, det er de bedste navne, arrangørerne har fået fat på. Naturligvis er det et økonomisk spørgsmål, men det er også et spørgsmål om at kende de store organisatorer.

Videre: Der er overhovedet ingen diskussion om, at orglet i Sorø kirke er et meget fint instrument. På spørgsmålet, om han har glædet sig til at spille på dette orgel, svares: Jeg er ikke sentimental, og denne koncert er en koncert blandt mange – men, jeg er student fra Sorø Akademi – jeg boede i Sorø i en række år af min ungdom – det er altid morsomt at komme til Sorø.

Men jeg falder ikke i svime over at medvirke i denne internationale festival – heller ikke over at spille på Sorø kirkes orgel.

Jeg bliver inspireret – lidt måske – men sagen er den, at man kommer ikke særlig langt med inspiration alene. Det er teknik og dygtighed der tæller.

(Ved P. Sch.).

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

1. Res. kap. *Ditlev Christensen* (f. 1910), Wergelands Allé, 2860 Søborg.
2. Lektor *Knud Riis-Olsen* (f. 1920), Vinkelvej 9, 6880 Tønder.
3. Overlæge, dr. med. *Aage Als-Nielsen* (f. 1890), Bakkedraget 34, 3480 Fredensborg.

3. Fhv. skotøjshandler *Holger Jespersen* (f. 1900), Storgade 44, 4180 Sorø.
4. *Jens Juel Wiboltt* (f. 1920), 2855 West Avenue 45, Vancouver 13, B.C., Canada.
5. Farmer *Ludvig Reeberg-Sass* (f. 1910), 543 Wachakie Street, Thermopolis, Wyoming, U.S.A.
6. Læge *Poul Glaven* (f. 1900), 3713 Pedersker, Bornholm.
6. Anlæggsgartner *Henning Helms* (f. 1900), Granvej 5, 2791 Dragør.
8. Overlæge *Knud Ellebæk Petersen* (f. 1910), Amtssygehuset, 7200 Grindsted.
10. Fru *Marie Munck-Thomsen*, f. Bonnesen (f. 1895), Hyldevej 3, Marielyst, 4873 Væggerløse.
10. Savværksbestyrer *Henning Jørgensen* (f. 1920), 4862 Guldborg.
11. Læge *Chr. Kruse* (f. 1920), Holtevej 3, 8000 Aarhus C.
12. Lektor *Svend Emil Nielsen* (f. 1910), Hasseris, 9000 Aalborg.
13. Bogholder *Ejnar Petersen* (f. 1910), Breidablik, 4631 Lellinge.
14. Kommandørkaptajn *Henrik Wille-Jørgensen* (f. 1920), Abildgaardsvej 108, 2830 Virum.
15. *Lauge Vald. Jensen* (f. 1875), på Sorø 1888–91.
15. Læge *Axel Beck* (f. 1910), Bisserrup Strand pr. 4243 Rude.
15. Ekspeditionssekretær *Bjørn Andersen* (f. 1920), Hedevænget 60, 2800 Lyngby.
20. Vicekontorchef *Erik Stenersen* (f. 1910), Lindevej 18, 4140 Borup.
20. Vicekontorchef *Erik Stenerson* (f. 1920), Spurvevej 8, 2970 Hørsholm.
22. Magasinejer *Svend Lemvigh* (f. 1895) Backersvej 83, 2300 Kbhvn. S.
22. EDB-ansat *Jochum Holm* (f. 1910), Vestbanevej 14, 2500 Valby.

23. *Søren Gundersen* (f. 1910), c/o Guy F. Atkinson Co., P.O.Box 593, So. San Francisco, California 94083, U.S.A.
24. Bestyrerinde *Ellen Veistrup* (f. 1895), Holsteinsgade 30, 2100 Kbhvn. Ø.
29. Organist *Hakon Godske-Nielsen* (f. 1890), Classensgade 17 A, 2100 København Ø.
29. Landsretssagfører *Vagn Hanson* (f. 1900), Vordingborgvej 35, 4600 Køge.

Museumsinspektør, mag. art. *Niels Saxtorph* (s., 40) er af rektor ved Københavns universitet beskikket som lektor i historie, specielt antikkens historie, fra den 1. juni 1970, for en periode på 3 år.

*

Ved kgl. resolution af 17. juni 1970 er der meddelt sognepræst for Tommerup menighed i Fyens stift *Hans Kristian Haugaard* (s.' 18) efter derom indgivet ansøgning afsked i nåde og med pension fra den 31. juli 1970 at regne.

*

Adam Bülow (s.' 39), i tredje led knyttet til Brasilien, er leder af et konsortium, som dels sælger kaffe, dels brygger øl i en målestok, som gør, at Carlsberg-Tuborg nok er tilfreds med, at Sydamerika ligger så langt herfra. Adam Bülow er tillige Danmarks generalkonsul i Sao Paulo, hvortil familien flyttede i 1894, Bülow er brasiliansk statsborger, men han hævder stadig, at han har to fædrelande, og han er ivrig efter at udbygge kontakten mellem Danmark og Brasilien; det var derfor med fuld ret, at han ved udlandsdanskernes årlige møde på Kronborg den 21. juni som hovedtaler repræsenterede sine landsmænd i udlandet og bragte hilsen og tak fra dem.

*

En anden udlandsdanser, *Christian Hunderup*, f. 1927, udgået af 2. G., Sorø, nyder overalt i den internationale luftfartsverden en sådan agtelse, at man rangerer ham blandt de ti mest fremtræ-

dende marketing-specialister inden for verdensluftfarten; i mange år har han været knyttet til SAS, fra 1967 som viceadministrerende direktør. Den 17. juni meddelte han formanden for SAS, at han foretrak at forlade selskabet. En strukturomlægning og en ny indstilling til mange af de daglige funktioner i SAS' globale virksomhed er baggrunden for ophøret af samarbejdet mellem den mest betroede danske medarbejder og SAS' svenske ledelse. Chr. Hunderup fik anmodning om at modtage posten som vicedirektør i Thai-International, som SAS intensiverer samarbejdet med, men dette har – som det hedder i en pressemeddelelse – Chr. Hunderup opfattet som en placering på et ganske vist vigtigt vigespor, men dog et vigespor. Og da det så ud til, at Hunderup ikke kunne vente at blive regionalchef for SAS, som han kunne ønske det, foretrak han, om – end med stor beklagelse, at tage afsked med skandinavisk luftfart, som har fyldt hans liv gennem de mange år.

Til efteråret tiltræder Chr. Hunderup en stilling som administrerende direktør for den store danske erhvervsvirksomhed A. P. Botved Boat, der overvejende er baseret på eksport af fiberglasbåde.

Mange soranere vil huske direktør Hunderup for hans tale ved Soransk Samfunds årsfest på Sorø Akademi den 12. oktober 1968 (Se Sor.-Bl. 1968: 111 ff.).

*

Biskop *Thyge V. Kragh* (s.' 28), Haderslev, der fyldte 60 år den 7. juli, er ikke alene en mand, der tumler med og søger at løse de problemer, hans gerning frembyder. Han har tillige været med til at skabe et godt arbejdsklima i sit stift. Han er en betydelig kender af Søren Kierkegaard, hvad deltagerne i Fraternitas Soranas stævne i Rørvig 1966 fik et stærkt indtryk af (Se Sor.-Bl. 1966: 67). Og samme år talte han ved Soransk Samfunds årsfest i Sorø den 15. oktober over emnet: Hvordan beregner man et menneskes værdi? En god soraner.

50-års studenterjubilærer, årgang 1920.

Bageste række: Arkivar Henrik Elmquist / Civilingeniør Richardt Kjelnæs / Læge Poul Glaven / Læge Herluf Raaschou-Nielsen / Prof. Arthur Arnholtz / Civilingeniør Poul Damgaard / Redaktør, cand. jur. Tage Christiansen / Prof. Christian Matras / Skuespiller Jacob Nielsen.

Forreste række: Maleren Steen Danielsen / Sekretær Thea Rasmussen / Direktør, civilingeniør Hans Henrik Stevenius-Nielsen / Provst Ebbe Christiansen / Afdelingsingeniør Sofus Larsen / Administrationschef Poul A. Poulsen / Ingeniør Svend Fleuron.

Sangerhilsen til Sorø

Den 21 Juni 1891

Mel.: Jylland mellem tvende Have.

Sorø, Du er Sangens Vugge,
yndig klædt i Bøgedragt;
Søen i dit grønne Lukke
spejler Mindets Farvepragt;
Absalons og Holbergs By
fik bestandigt Tonery.

Her har *Ingemann* sig hvilet
under Kæmpevisens Brink;
ved dens Strømme har han smilet,
drukket Solskin af dens Blink;
Heltesang og Salmeklang
lød da over Danmarks Vang.

Her har *Hauch* paa grønne Tue
faaet Flugt til Digterry,
snart som Skovens Turteldue,
snart som Ørnen højt i Sky,
altid over Jordens Muld
og i Pagt med lødigt Guld.

Her en Stund paa Livets Rejse
i den stille Fredens Dal
sødt og frejdig kvæded *Heise*
som en vaarlig Nattergal,
kyssed Rosens røde Blad,
aanded ud dens Duft i Kvad.

Mangen Sangfugl bygged Rede,
Sorø, bag dit Danebrog;
selv *Homér* med Toner brede
her blev født paa Danmarks Sprog;
Ære Wilsters Sangerlyst!
Ære være Rosings Røst!

Sagte toner Mindet over
Kirkegaardens Blomsterflor,
her, hvor *Christian Molbech* sover
efter Pilgrimsgang paa Jord;
ogsaa han var Sangens Søn,
altid klar og altid skøn.

End der lyder Toner stærke
fra saa mangen Skoledreng,
som i Slægt med Luftens Lærke
jubler over Mark og Eng.
Hil Dig, frie Sangerkor,
som i Sorøskoven boer.

Se, med Sang og Spil vi kommer
til din lille Klosterby,
hilser Dig i Danmarks Sommer,
priser ømt dit Tonery,
rækker Dig en Sangerkrans,
straalende med Mindets Glans.

Nicolaj Bøgh.

P.S. Den københavnske Sangforening
»Arion« var i slutningen af forrige og
begyndelsen af dette århundrede ofte
gæst i Sorø. – *Nicolaj Bøgh* (1843–1905),
forfatter af en del digte (lejligheds-
poesi og romantisk efterklang) samt litteratur-
historiske monografier, bl. a. »Chr. Win-
ther. Et Livsbillede« I–III, 1893–1901.

Viggo Lausten dramaet:

»Flensborg Avis« har i nummeret for 23. juli 1970 i forbindelse med Viggo Lausten-dramaet en meget omfattende redaktionel artikel, der fylder mere end en helsides seks spalter.

I indledningen omtales de afhandlinger og artikler, der har behandlet Viggo Lausten-dramaet. Emnet er således behandlet foruden i »Flensborg Avis 1869-1. oktober 1969«, »Flensborg Avis«, »Kristeligt Dagblad« og »Land og Folk« til lige bl. a. i »Vestkysten«, »Frit Danmark«, »Gestapofangen«, »NB«, »Faldne i Danmarks Frihedskamp« og i »Sorannerbladet«.

Indledningen slutter med følgende, der må forudsættes at have særlig interesse for gamle soranere:

»Viggo Lausten var i sine sidste skoleår elev på Sorø Akademi; derfor er »Soranner-Bladet« gået i gang med udførligt at behandle Viggo Lausten-dramaet og den danske kammerat i en række meget fine artikler, forfattet af den gamle soraner Osvald Due, en varmhjertet ven af de danske slesvigere; artiklerne i »Soranner-Bladet« kommer fremdeles i fortsættelse«.

*

Fra Sorø:

Fru Karen Raft, der indlagde sig uvisnelig berømmelse ved sin tale ved Soransk Samfunds årsfest den 18. oktober 1969, er blevet en af Sorøs førende damer, idet hun med sit eminente kendskab til alt soransk nu optræder som fører og vejleder for turister.

En anden »fører« er maleren Knud Raaschou-Nielsen (s. 33), der den 16. juli var guide for de 22 franske spejdere, der på den tid lå i lejr i Bromme. Raaschou-Nielsen har de bedste forudsætninger som vejleder, efterdi han tidligere har opholdt sig i Frankrig og i fjor tilbragte sommerferien i Bretagne og Normandiet. Han fortæller, at de unge franskmænd (15 til 19 år) var meget spørgelystne og

adskilligt mere museums-minded, end vi er i Danmark.

*

Soraner skal fejre Ørsted!

Blandt foredragsholderne på Forenningen Nordens feriekursus på Hindsgavl slot er lektor Ejvind Nordahl Svendsen, Sorø. Tirsdag den 21. juli talte Nordahl Svendsen om H. C. Ørsted og elektromagnetismen, og det er ikke nogen helt tilfældig dato. Det er nemlig 150 årsdagen for fremkomsten af Ørsteds banebrydende afhandling om elektromagnetismen.

Forresten har Nordahl Svendsen andet tilfælles med Ørsted end interesse for det fysiske. Ørsteds far var apoteker i Sorø, før han flyttede til Rudkøbing, og boede som nabo til det gamle bindingsværkshus, hvis ene fløj rummer amtsmuseet, mens den anden er beboet af lektor Nordahl Svendsen.

*

Sport – kort:

For andet år i træk har Sorø Akademis skole vundet kostskolernes fodboldturnerings vandrepokal. Det er første gang, at en skole har vundet pokalen to gange i træk. Den afgørende kamp mod Rungsted Statsskole vandt soranerne 2-1.

Sorø opnåede ialt 9 points, Haslev 7, Stenhus 6, Herlufsholm 5, Birkerød 2 og Rungsted 1 point.

(»Dagbladet«, 1. juni 1970)

*

Fin TV-udsendelse:

Tirsdag den 28. juli havde man lejlighed til at se en film fra Nationalmuseets udgravninger i Hvide-slægtens gravkirke i Sorø. De foreløbig blotlagte grave foran alteret formodes at være Esbern Snares og hans nærmeste slægtnings sidste hvilested. Særligt interessant var overlæge Jørgen Balslev Jørgensens redegørelse for, hvad man kan lære af at studere skeletterne: Man kan konstatere, at Hvideslægtens mandlige medlemmer har været ualmindelig høje, og flere af dem er blevet 60-70 (i middelalderen en høj levealder).

Når skeletterne igen skal begravnes, vil de blive anbragt i små blyskrin, thi sådan gjorde Absalon selv, når han lod sine aners lig grave op rundt om på Sjælland for at overflytte dem til kirken i Sorø. Man hørte messesang og klokkeklang, og den sidste generede ikke; men man skulle jo heller ikke sove!

*

Fast utroligt:

Den 12. juli var det 80 (skriver fir-sindstyve) år, siden grosserer *Hans Elving* tog præliminæreksamen på Sorø.

*

Obs. 13. september Soranerne cricket-kamp med skoleholdet i Sorø.

*

Fornuftige overvejelser:

En læser har i »Dagbladet« spurg, om landsbyskolerne i gl. dage havde ferie ind i september. Der svares, at når man (omkr. 1905) var begyndt at høste rug, blev der ferie. Børnene måtte nemlig hjælpe med at binde og slæbe sammen. Var det da ikke synd for børnene? Nej, arbejde var dengang noget, man satte højt, og børnene skulle ikke i lejr eller på udflugter i udlandet. Man var nøjsom, og en tokrone pr. dag var velkommen.

Et andet læserbrev skildrer Danmark af i dag: Narkotikaproblemer, terrorbander, hærværk på skoler o.s.v., næsten daglig røverier og drab. – Har man undersøgt, om den frie opdragelse (børn og unge skal sandelig have lov til at afreagere, børn og unge skal ikke finde sig i autoritære forældre, skolen, myndigheder m. m.) muligvis kan have en del af skylden for de nuværende tilstande.

Har man undersøgt, hvor megen skade det eventuelt forårsager, at psykologer og pædagoger, når de unge »afreagerer« ved at bruge narkotika, ved at terrorisere, ved at begå kriminelle handlinger, straks fastslår, at det er, fordi forældrene er autoritære, eller det er samfundet, der svigter børn og unge. Er det mon ikke sådan, at børn og unge – særlig når de optræder i flok – udmær-

ket kan hitte på et og andet, uden det absolut skyldes autoritære forældre og et børn og unge svigtende samfund. Desuden, hvor mange børn og unge, der læser aviser og ser TV-udsendelser om de »autoritære« forældre, myndigheder o. s. v., udnytter mon ikke situationen.

Man burde gøre et forsøg med at lade en stor del af alle de mange psykologer holde en sammenhængende række »sabbatår«, så forældre kunne få en chance for selv at opdrage deres børn – men nu er det blevet moderne at studere psykologi, der bliver flere og flere psykologer, så der skal vel skabes et større og større behov for dem.

Var det ikke også en idé at holde en pause med alt det avisskriveri og alle de TV-udsendelser om de unges »problemer«. Er der nogensinde nogen, der er sluppet gennem livet uden problemer. Der skal også nok blive en del, der får problemer, når de nu skal være med til at betale alle de mange, mange millioner, der skal ofres på narkomanerne. De unge mennesker, der »ikke kan tilpasse sig samfundet«. I den forbindelse er det alligevel godt, der findes en del »småborgerlige«, der gider arbejde for at skaffe sig »statussymboler« og for »karrieren«, hvem skulle ellers betale millionerne?

Adresseændringer bedes meddelt til

SORANSK SAMFUND: Kassereren
Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10
2860 Søborg
Tlf. (01) 69 11 44
Postgiro 1710

SORANERBLADET: Redaktion
Lektor P. Schjærff (ansvarshavende)
Højagervej 67
2960 Rungsted Kyst
Tlf. (01) 86 38 32

Overbibliotekar C. G. Elberling
(ulønnet medarbejder)
Algade 70
4760 Vordingborg
Tlf. (03 775) - 511 og 638

SORANERBLADET: Ekspedition
Direktør N. E. Løgstrup
Bygmarken 8
3520 Farum
Tlf. (01) 95 33 11
Fr. Palm Greisens Bogtrykkeri

SPAREKASSEN

skS

København-Sjælland

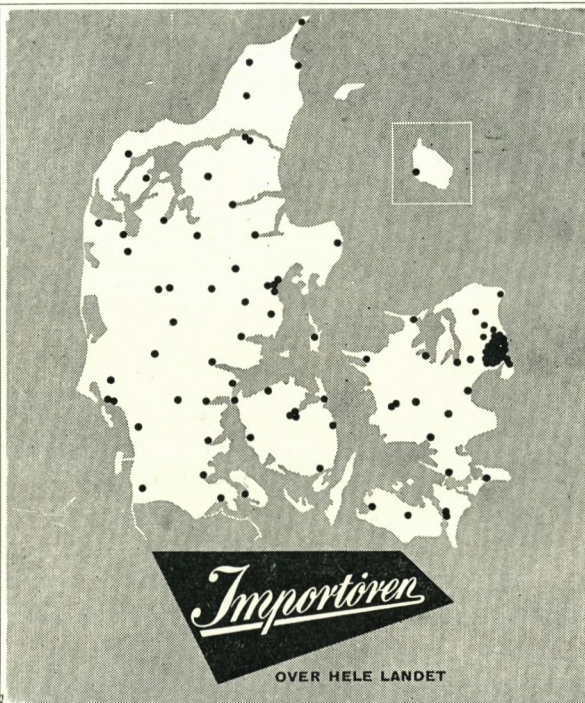
Mere end 250 afdelinger i København og på Sjælland

SOLMULD

MERKUR A/S

HERMODSGADE 24
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

Soraner-biografier

Det samlede værk foreligger nu.

Udsendelsen begynder ultimo august d.å. til Soranere, der har forudbestilt det samlede og indbundne værk.

Da vi ved udsendelsen af de enkelte hefter erfarede, at mange havde skiftet adresse, havde glemt bestillingen eller ej indløste forsendelsen rettidigt, beder vi Dem venligst rettidigt indløse forsendelsen, der sker pr. postopkrævning. Såfremt De ikke allerede har meddelt os evt. adresseændring, bedes De venligst skriftligt og omgående sende os Deres nye adresse.

SORANER-BIOGRAFIER kan iøvrigt efter skriftlig bestilling, og så længe lager haves, købes hos kassereren til følgende priser excl. porto og emballage pr. efterkrav:

1901-60, alle 7 hefter *indbundet i et bind* kr. 150,-. Et eller flere *hefter* 1901-10, 1911-20, 1921-30, 1931-40, 1941-50, 1951-60 samt familieoversigten uindbundne kr. 25,- pr. stk.

Soransk Samfund

kassereren

civilingeniør S. Kamman

Tobaksvejen 10

2860 Søborg